

საქართველო

ბელის მოწერა და დასაბუთებელი განცხადებანი მო-
ღერა „საქართველოს“ რედაქციას და კანტორასში
ყოველდღე კვირა-უკვეთების გარდა, დღის 9-3-მდე,
ხელმოწერილი წერილები არ დაიბეჭდებიან; დაუ-
ბეჭდავი წერილები და კორესპონდენტების
სულ არ იხილება; იხილება ერთი თავით მხოლოდ დი-
დი წერილები და მოსაზრობანი.
რედაქცია და კანტორა იმყოფება: თბილისში, მო-
სკოვის ქუჩაზე, № 4.
ფოსტის ადრესი წერილებისა და ფულისათვის:
Ифлия, редакция „Сакартвело“, поч. ящик № 76

გ ა ზ ე თ ი
„საქართველო“
ყოველდღიური საკოლონიკო და საპროგრესული ლიტერატურის
გაზეთის წილი—15 მ., 1/2 წილი—9 მ., 3 თვით—5 მ., 1 თვით—1 მ. 80 კ.
წლიური ხელის მოწერის ფასი შეიძლება ნაწილ-ნაწილად იქნას
გარდახდილი შემდეგის წესით: ხელის მოწერის დროს—7 მ.; 1 მარტის-
თვის 5 მ. 1 ივნისისათვის 8 მ. მისამართის გამოცვლისათვის ქალაქკა-
რთეულმა ხელის მოწერმა უნდა წარმოადგინოს 50 კ. ფოსტის მარკით.
კამბაქობის მისამართი: თბილისი, მოსკოვის ქუჩა № 4, ანუ
ფოსტის ყუთი № 76 (поч. ящик № 76).
კანტორა ღია: დღით 9-3 საათამდე, საღამოს 5-7 საათამდე.
1 თებერვლიდან წლის ბოლომდე გაზ. „საქარ.“ ეღირება 13 მ.—75 კ.
ვისაც სურს ხელის მოწერის ფასის განაწილებით ისარგებლოს, ხელის
მოწერისათვის 5 მ. 75 კ. უნდა წარმოადგინოს, დანარჩენი კი 1
მარტს და 1 ივნისს, უკვე გამოცხადებულს საერთო წესის სიხედვით.
რედაქტორი: სანდრო ზანდიაშვილი.
გამომცემელი: ამხანაგბა „საქართველო“.

გაზეთ „საქართველო“ზე
ხელის მოწერა მიიღება:

თბილისში — ქ. შ. წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების კან-
ტორაში ბ-5 ვახ. ელიაშვილთან.
ქუთაისში — 1) შურნაღ გაზეთების კანტორა „იმერეთში“,
2) საერთოერთი დროის საზოგადოების ბანკში ბ-5 რ.
დათვიძლესთან, ბ-5 ო. პურადაშვილთან,
3) შთავრევილის წიგნის მაღაზიაში ბ-5 პ. გელაშვილთან.
ბათუმში — შურნაღ-გაზეთების კანტორა „განთიადში“, ბ-5 მაგლო-
ზღვიშვილთან და ექ. მარტუაშვილთან.
სოფში — შ. ჰაგაბერიძის წიგნის მაღაზიაში.
სამბრედიანში — შ. ჰაგაბერიძის წიგნის მაღაზიაში.
ზიათურაში — გალქეიძის ქაჯარაძესთან.
ჯაბოთში — შ. ჰაგაბერიძის წიგნის მაღაზიაში.
გორში — შ. ჰაგაბერიძის წიგნის მაღაზიაში.
ზუგდიდში — ბ-5 პეტრე კვიციანიანთან (შენახველ-გამსესხ. ამხანაგბაში).
მაჩხაბანში — ალექსანდრე ვახიანის ძე ნადირაძესთან.

ეროვნებათა თავისუფლების აღდგენი-
სა, რომელიც წარსულ საუკუნეში
დაიწყო.
საყურადღებოა, რომ დამოუკიდებელ
ეროვნებათა თავისუფლება ყოველთ-
ვის გარეშე ძალის შემწობით ხდე-
ბოდა, არც საბერძნეთს და არც მულ-
გარეთს, თუ ბალკანეთის რომელიმე სხვა
ეროვნებას არ შესწევდა ძალა, რომ
ოსმალეთის მძიმე უღელს გადაეგდო.
მათი ბედი ეგროპის სახელმწიფოებმა
გადასჭრეს მხვილით, მუქარით და
ძალადობით და ესენიც სამართლიანო-
ბისა და თავისუფლების სიყვარულით
სრულდებოდა არ ხელმძღვანელებდნენ
ამასვე ვხედვით დღეს, როდესაც ამ
საზინელი ომის დროს ზოგიერთი
ეროვნება მოინდობს თავს აღწევს და
თავისუფლებას პრაუტობს. ეს ხდება
იმავე წესით, როგორც ხდებოდა წი-
ნეთ. პოლონეთის თავისუფლების აღ-
დგენა არაფრით არ განსხვავდება ბალ-
კანეთის ერთი განთავსებულიდან.
ამ მხრივ საყურადღებოა იმ მოვლენის
თუ მივიჩნევთ, რომ მასინდელ ომამდე
მთელ არ ჰქონდა საკმარისი შეთავსე-
ბული პოლიტიკური შემეცნება—
„ეროვნული სფერო“, რომელიც
ეგროპის დიპლომატიკაში ერთმანეთს
სათვის თვალის ასახვევად შეთხზეს.
ალბად ამით აიხსნება, რომ ოსმა-
ლეთი იმ დროს სრულდებოდა არ არ-
წყურებდა ქვეყანას, რომ ის ეროვნე-
ბათა განთავსებულებას ემსახურება
და არა მათ დამორჩილებას, როგორც
შეგუბიან ეხლანდელი ომის დროს
ეგროპის სახელმწიფოები. ესენი ომის
თაშისათვის განთავსებული თავის
ფუნქციის აღდგენას და განმტკიცებას
გვაპირდებიან. მხოლოდ ამ გზით თუ
დამყარდება ქვეყანა მუდმივი წყი-
რებითა და მუდმივობით. მაგრამ, რო-
დესაც ჯერი საქმეზე მიდგება, ირკვე-
ვა, რომ რუსეთი მხოლოდ ავსტრო-
უნგრეთის ეროვნებათა განთავსებულებ-
ისათვის ზრუნავს და ავსტრო-უნგრე-
თი კიდევ რუსეთის ფარგლებში მო-
წყვედილ ერებს უქაღის განთავსე-
ფლებას.

მეგრის კი ეგონა, რომ ეხლანდელი
ომი სასებობა განამტკიცებდა პოლი-
ტიკურს პრინციპს—ეროვნულ საფე-
დელს“. ეს დებულება მოითხოვს, რომ
სახელმწიფოთა შორის დამოკიდებუ-
ლება დამყარდეს ეროვნულ თავსუ-
ფლებასა და თანასწორობაზე. ამ დე-
ბულების გამარჯვება მოასწავებდა
დამოუკიდებელ ერთიანობას დამოუკი-
დებლობისა და თავისუფლების აღ-
დგენას. ამ პოლიტიკურ იდეას აქამომ-
დე უფრო თეორეტიკული მნიშვნელო-
ბა ჰქონდა, ვინც პრაქტიკული. ხო-
ლო ეხლანდელი ომის დროს ეგროპის
სახელმწიფოებმა აღიარეს ამ იდეის
პრაქტიკული განხორციელების საკი-
როება და ულტონის საზავო ნორე-
ამის დაგვირგვინებდა უნდა ჩაითვა-
ლოს. ამერიკის პრეზიდენტის ნოტის
თავსუფლების აღდგენის მოთხოვნა,
ყველა მებრძოლი სახელმწიფოები მი-
ეცნობ. მიუხედავად ამისა, შეიძლება
დარწმუნებით ითქვას, რომ ეხლანდელ
ომს საზინელი ომიც ვერ შეძლებს ამ
პოლიტიკური იდეის სრულს განმტკიცე-
ბას. ეროვნულ თავისუფლების სრული
გამარჯვება ახალს და შესაძლოა, კიდევ
უფრო საზინელი ომს მოითხოვს. ეს-
ლა კი, როგორც წინანდელ ომების
დროსაც, სრულს თავისუფლებას ის
ეროვნებანი თუ მოიაზრებენ, რომელ-
მენ. კემპარტაღ, მას ასეთი სახელ-
წოდება სასებობით შეეფერება. ამ საუ-
კუნის თითქმის ყველა დიდი პოლი-
ტიკური აქტი ეროვნულ საკითხთან
არის დაკავშირებული. წარსულ საუ-
კუნეში განთავსებულდნენ დამოკიდე-
ბულნი ერნი: საბერძნეთი, სერბია,
ბულგარეთი, რუმინეთი და წინეთ გა-
თიშული და დანაწილებული გერმან-
ნელები და იტალიელები ეროვნულ სა-
ხელმწიფოს ქერ ქვეშ გაერთიანდნენ.
მებრძოლ და ნეიტრალ სახელმწიფო-
თაგან ეროვნულ თავისუფლების აღიარ-
ება ამ ომის დროს და პოლონეთის
ეხლანდელი ბედი გავრცელებად და
დაგვირგვინებდა უნდა ჩაითვალოს

მა და რუსეთისა და ავსტრიისაგან
სრული განცალკევება მხოლოდ პო-
ლიტიკური მიზანია. ამის გამო ერ-
თი პოლონელი პუბლიცისტი სამარ-
ლიანდ შენიშნავს ლიბერალურ გა-
ზეთს: ეს მირაჟი სარწმუნოებზე რწმე-
ნად გადაექცა პოლონელ ერს; ეს მი-
რაჟი შეიწყნარა ეგროპის საზოგადოე-
ბრიგმა აზრმა და ოფიციალური დას-
ტურის მილი იტალიის პარლამენტის
სხდომებზე და უილსონის ნოტაში;
ესევე დადასტურა რუსეთის მინის-
ტრმა, რომელიც სთქვა: „უილსონმა
გამოსთქვა პოლონეთზე სწორედ ის,
რაც უავსტრიისაგან მინარხმა ბრძანა
12 დეკემბერს, 1916 წ. ბრძანებაში“.
და ავსტრიისაც, რომელიც „რეჩმა“
დიდი ხანი მომაცდვად გამოაცხადა,
ნუ თუ რუსეთის კადეტები ეხლა უკვე
აღარ უილიან პოლონეთის სუვერენე-
ტიზმის აღდგენას...
ამ რიგად, რუსეთის პროგრესული
აზრი პოლონეთის თავისუფლებას არ
მწყურებს: „ჩვენ ვერ შევგრძობდით
იმ წიგნებს, რომ ჩვენს ხელში იქნებო-
და ხალხი სუვერენული სახელმწიფო შე-
ქმნას“—განმარტავს ერთი გაზეთი
კადეტების აზრი. აქამომდე ბევრი იყო
დაბრმავებული ლიბერალური რუსეთის
ინტელიტის, მის სამართლიანობასა და
დამოუკიდებლობაზე დიდს იმედებს ამა-
რებდნენ. ამ გულუბრყვილობათვის პო-
ლონეთის თავისუფლების საკითხი
თვალის ამხელი მაგალითი უნდა
იყოს.

**სოფლის საგადასახადო წარ-
მოების ახალი წესები**
პარკანიაში

მსგავლი მემამულენი და სოფლის
კერძო მესაკუთრენი არ ერიდებოდნენ
შემთხვევას, რომ ფასები აფიქსირებო-
დნენ მემამულეების ნაწარმოებზე. ამის
ხელს უწყობდა ის გარემოება, რომ
სხვა და სხვა პარკანიაში მოწვევის
დროს გათვალისწინებული არ იყო,
თუ რომელი პარკანიაში უფრო ალტი-
მებული იყო ხალხისთვის და რომელი
ნაკლებ და, თუ, მაშასადამე, რომელი
უფრო მოქცეულია და რომელი არა.
სოფლის ყოველი კერძო მესაკუთრე
თვის ქვიფზე იქცეოდა. გერმანიის სა-
ზოგადოებამ ინერგიულად გაილაშქრა
ამის წინააღმდეგ პარკანიაში მუშებმა
ამოიღეს ხმა, მათ შემდგომ სხეზეც
მიჰყვნენ. მოითხოვეს, სოფლის სამე-
ურნეთი წარმოება საზოგადოების სრუ-
ლი კონტროლის და შედამხედველო-
ბის ქვეშ ყოფილყო. მოითხოვეს, რომ
სოფლის სამეურნეო წარმოება დაქვე-
მდებარებოდა მომხმარებელთა საერ-
თო ინტერესს. ჯერ გერმანიის ქალაქ-
თა თვითმართველობანი ვიწრო ფარ-
გალში თვით შეუდგნენ ამის პრაქტი-
კულ განხორციელებას. თითოეული მათ-
განი ცდილობდა, რომ მოქალაქეთა
ინტერესისათვის სოფლის წარმოება
ნაწილად მიანც დაემორჩილებოდა. ამ
მიზნით ისინი იჯარით იღებდნენ სხვა
და სხვა ზომის სხვა-სათვის ქალაქის
ხარჯზე და დაქირაებული მუშა ხე-
ლის შემწობით სთესდნენ ქვეს, ხორ-
ბავს, კარათფოსს და სხვა. ქალაქის
თვითმართველობმა გაიჩინა აგრეთვე
მთელი ნახირები ძროხისა, ცხვრის
ფარები და ღორის კოლტები და სხვა.
ამ გზით გერმანიის მთავრობა ვაი-
ტუბენ უფრო შორს შემოიჭრებოდა
ქვეყნებში წავიდა. მაგ. სამხედრო ორ-
განიზაციამ ლიტვას და ჯულონიდის
აში შემოიღო იძულებითი სოფლის
წარმოება, პინდინგის პირად თა-
სონობით. ამ ზომამ ისეთი ნაყოფიერი
შედეგი მიიღო ხსენებულ ქვეყნებში,
რომ კონტროლ-მემამულეთა გაზეთი
„აღუბურ-ტარეს ცაიტუნგი“, რომელიც
ამ სისტემის საზინელი მოწინა-
აღმდეგე იყო თვით გერმანიაში, იძუ-
ლებული იყო თვის ფურცლებზე შემ-
დგენის სიტყვებით აღნიშნა თუ რა
სიკეთე მოიტანა ამ ღონისძიებამ: სხვა
და სხვა ეროვნებით აჭრებულნი და
კულტურის დახალ საფეხურზე მდგა-

**მ. ივ. გლუკარაშვილი-
მათაშვილისა**
იღებს ავადმყოფებს:
ღილით 9-2 საათ. საღ. 5-7 საათ.
ჩეტქვიშვილის და რეუტოვის ქუჩის
კუთხე № 20.

მ. გ. ვაჟაშვილი
ტომისკის უნივერსიტეტის ვინეროლოგ
კლინიკის ორდინატორი ნაყოფი,
იღებს ავადმყოფებს ქონისა და ვინე-
რიოლის სნეულებით ყოველ დღე 5-7
საათამდე, ვირონიკის ძეგლის პირ-
დაპირ, რაზივლის ქუჩა, № 19.

მ. გ. ვაჟაშვილი
იღებს ბავშვთა და შინაგან სნეულ-
ავადმყოფებს შუამდ. კვირა-დღის
გარდა საღამოს 5-7 საათამდე, ბე-
ლნიკის ქ. № 4. (თ. 203-ზე)

მ. ი. ვარსკაცი
იღებს ბავშვთა და შინაგან სნეულ-
ავადმყოფებს შუამდ. კვირა-დღის
გარდა საღამოს 5-7 საათამდე, ბე-
ლნიკის ქ. № 4. (თ. 203-ზე)

ახალი ავთიაძი
ავადმყოფების ავადმყოფებისა

ივანე თიკანაძე
დაბრუნდა და განახლება ავადმყოფე-
ბის მიღება საღამოს 5-7 საათამდე
მისამართი: კიროსის ქუჩა, 18.
ტელეფონი № 11-82.

ალექსანდრე ივანოვი
მოსე ანთიმოვის ძე
ალექსანდრე ივანოვი
შემოწმის ექიმი თბ. ქალაქთა კობ-
რესისა.
ბავშვთა, შინაგან და კიბურავულ
სნეულებების ავადმყოფებს მიიღებს
ღილით ქ. № 8.

მ. გ. ვაჟაშვილი
იღებს საღმრთო ავადმყოფთ
საღამოს 5-6 ს. დღე კვირა დღეს გარდა
მისამართი: დიდი მთავრის ქუჩა № 67;
ოფიცერთა საკონომო საზოგადოების
შენიშნის პირდაპირ; სახლი სვანიძე-
ლისა. ტელეფონი № 5-77.

მ. გ. ვაჟაშვილი
იღებს საღმრთო ავადმყოფთ
საღამოს 5-6 ს. დღე კვირა დღეს გარდა
მისამართი: დიდი მთავრის ქუჩა № 67;
ოფიცერთა საკონომო საზოგადოების
შენიშნის პირდაპირ; სახლი სვანიძე-
ლისა. ტელეფონი № 5-77.

